

Recenzia

Blažena Benčat'ová 2001: Cievnaté rastliny Pienin. Arbora Publishers. Rozsah 177 str.

Pieniny – iba malý kúsok zeme, ale veľmi obdarovaný nádhernou velebou prírodných scenérií, bohatstvom a pestrosťou flóry i fauny. Aj vďaka rôznorodosti ekologických podmienok tu vznikli predpoklady pre uchytenie druhov rôzneho pôvodu. Členitosť a čiastočná izolovanosť Pienin zase priali vzniku endemických taxónov a udržaniu sa niektorých druhov na reliktných stanovištiach. Niet sa preto čo čudovať, že tento malebný kút zeme na slovensko-poľskom pohraničí vzbudzuje oddávna až dodnes zaslúženú pozornosť nielen výletníkov, vodákov, ale i prírodovedcov. Kniha zoznamuje čitateľa s históriou botanického výskumu Pienin od druhej polovice 18. storočia, kedy svoju pozornosť, lásku a obdiv pieninskej kvetene venoval mních Cyprián a po ňom mnohí ďalší, nemenej zaničení odborníci aj laici. V posledných desaťročiach však vyplynula potreba zhodnotenia stavu výskytu rastlín a rastlinných spoločenstiev v PIENAP-e už z menej prozaického dôvodu - výstavby a prevádzkovania priehrady na poľskej strane Dunajca. Poznanie súčasného stavu vegetácie tak umožní v budúcnosti skôr monitorovať prípadné zmeny a negatívne zásahy do jej ďalšieho vývoja a z toho nevyhnutne vyplývajúce aj prognózovanie žiadúcej a primeranej ochrany.

V úvode nám autorka publikácie stručne, ale výstižne charakterizuje prírodné, geomorfologické, hydrologické a pôdne pomery Pienin. Následne predkladá dosiaľ snád' najucelenejšie spracovaný a kriticky revidovaný súpis 954 taxónov cievnatých rastlín Pieninského národného parku a sčasti i územia jeho ochranného pásma. Z uvedeného počtu považuje výskyt asi 100 druhov v Pieninách v súčasnosti za problematický.

Jednotlivé taxóny sú uvedené na druhovej a poddruhovej úrovni s platnými vedeckými menami (zaradené do príslušnej čeľade), typom areálu, životnou formou, kategóriou vzácnosti výskytu v oblasti, výškovým rozšírením, expozíciou, stručnou charakteristikou biotopu a fytoecologickej väzby. Nadväzujúci prehľad lokalít dáva čitateľovi obraz o historickom i aktuálnom zastúpení taxónov v skúmanej oblasti.

Sedemstránkový vyčerpávajúci zoznam literatúry v závere knihy poskytuje tiež vzácnu databázu informácií o výskume flóry a vegetácie v Pieninách.

Pozornosť na tomto mieste si zasluhuje i originálny, pre skúmanú oblasť tematicky výstižný, veľmi vkusne a zároveň i odborne prevedený obal knihy s perokresbou vzácného druhu Pienin, *Dendranthema zawadskii*, z pera prof. Milana Križu.

Recenzovanú publikáciu vrelo odporúčam do pozornosti tak odbornej ako i laickej verejnosti.

MAGDA PENIAŠTEKOVÁ